

1916-03-25

SENDER

Tyge Møller

RECIPIENT

Helge Jacobsen

FACTS

Document type:

Letter

Language:

Danish

Sender's location:

Paris

Recipient's location:

Copenhagen

Archive:

Glyptotekets arkiv.

TRANSCRIPTION

Besvaret for l'homme au nez-cassé af Fr. Poulsen [Frederik Poulsens skrift]

Paris

6. Av de la Motte-Picquet

d:25-3-16

4-4-16

Kære Hr. Jacobsen,

Jeg takker for kortet og har ventet nogle Dage på det lovede Brev; men da det ikke endnu er kommet vil jeg allerede nu skrive et Par Ord for at meddele Dem lidt "news from Paris", eftersom De er saa elskværdig at sætte Pris derpaa. Jo det har været haarde Dage siden Verdun, men Dage der har øget ens Kærlighed til dette pragtfulde modige og geniale Folk.

Jeg synes Folk, der har talt om fransk Dekadence, maa have en underlig Smag i Munden; men nu tænker jeg, at Menneskeheden over alt maa have indset, hvor fejlagtig den Opfattelse var. Så dybt, saa afgørende i Løgnens, Mordets, Vanviddets Afgrunde, Tyskland er faldet, saa højt "ad astra" er Frankrigs uplettede Fane hævet af dette Folk, der aldrig har svigtet Menneskehedens Sag. Hvad, der sker nu, begrunder Rigtigheden af det gamle Dichtum, at man har "to Fædrelande, sit eget og Frankrig".

Jeg er meget lykkelig over ganske ung at have knyttet min Skæbne til dette Folk og dette Land og under vort Samarbejde for at skabe et

varigt Minde i Danmark om vor Tids franske Malekunst, er det mig kært at tænke på Deres og Deres Faders Kærlighed og Beundring for Frankrig.

Jeg var under mit Ophold nærmest forfærdet over, hvor Tyskheden havde faaet Magt i Landet og jeg, der deler Fader Holbergs Mening "at al vor fortræd er tysk" følte mig kun oplivet, når jeg under mine smaa Besøg i Direktionsværelset paa Glyptoteket erfarede Deres forstående og oprigtige Interesse for alt det, der ligger mig saa stærkt paa Sinde. Jeg kan jo - af let forståelige Grunde ikke nu berøre franske politiske eller militære Forhold, jeg kan blot sige Dem, at

Stemningen her er tillidsfuld og at Officererne ikke har Lovord nok om deres Folk. "Man kunde knæle for Dem", sagde en Officer fra Verdun, idet han, uden at vide det, brugte det samme Udtryk, hvori Kipling sammenfattede sin Beundring for "le poilu".

Det vil sikkert ikke forbauvse Dem at høre, at min lille Datter, Sonia, under disse Omstændigheder, har givet sit Hjærte til en ung Franskmand, der ligger ude i de yderste Skyttegrave, ikke langt fra Verdun. Jeg har endnu

ikke faaet Kort sendt til Familien i Danmark, saa De skal ikke omtale det til nogen. Jeg haaber, at derigennem noget af mit Liv direkte gaar over i den Nation,

2

med hvem jeg siden min ganske unge Alder har følt mig beslægtet og at det vil blive til fælles Lykke.

Paris grønnes, Foråret har holdt sit Indtog; fra Fronten sender Pierre (den unge Mands Navn) de første "pervenches" og Violer til Sonia.

Efter det historiske Møde af de Allieredes Førstemænd her i Paris håber vi alle paa en Afgørelse. Krigen som tiltager i Grusomhed - Tyskerne nægter sig jo intet i deres hovmodige Rasen, som skal knuses - trættes og koster for meget. At dræbe en Fjende er i denne Krig en Post paa 75000 francs.

Jeg synes,

skønt jeg ønsker alle Tyskere Døden og Djævelen, at det er meget for dyrt at betale for noget så nedrigt og hæsligt som et tysk Lig.

Det vil interessere Dem at høre, at Auktionspriserne her ... sig meget høje.

Jeg tjente ved en Auktion forleden paa tre maadelige Rembrandtske Raderinger som jeg havde købt i Danmark 900 francs. Jeg erindrer ikke, om jeg i mit sidste Brev omtalte, at vi har haft nogle Udstillinger her hvis Præg var en "union sacrée" som hængte Bonnat, Beronneau, Chabus og andre "Rædsler" Side om Side med Degas, Renoir, Marquet etc.

Resultatet var nærmest

uhyggelig, omend Tanken var smuk. I Kunstens underlige Rige har "l'union sacrée" endnu mindre at gøre end i Politikens Verden. Hos Petit har vi set en Udstilling af 35 nulevende Landskabsmalere, hvor især den gamle Guillaumin hævdede sig smukt. I blandt hans bedste Billeder var "Damiette", ogsaa kaldet "le terrain rouge" ou "le neutre de la terre", som Picasso kaldte det. Vi havde det i København. Jeg har formaaets dets Ejer, min Ven Hr. Bloch til at sælge det. (L'île Beser, der ogsaa var hjemme og som De talte om at købe, vil blot ikke sælge med mindre man bød ham en høj Pris 10.000 fr maaske) og selv da vil hans Hustru vist ikke. Men altsaa Damiette, som jeg og mange andre, Th. Duret f.Ex. anser for noget af Guillaumins bedste, kan De i Øjeblikket faa for 4500 francs. Da der er andre, som har

et godt Øje til dette Arbejde, som Blok aldrig før har villet sælge, har jeg bedt ham holde mig det tilbage, indtil jeg fik Svar fra Dem, om De vilde have det. De er altsaa nok saa venlig at give mig Besked desangaaende saa hurtigt som muligt.

Ved samme Lejlighed lader De mig nok vide, om De ønsker nogle af de i mit sidste Brev omtalte Vollardske Udgaver??? Jeg er selv i Øjeblikket i Færd med at købe Litografier af Manet, Fo..., Renoir Cezanne. Hvis De har Tillid til mit Omdømme, er jeg villig til ved samme Lejlighed at købe disse Mestres nu snart sjældne Arbejder til Dem. De kan jo selv fastsætte en Købesum, 1000 eller 2000 francs f.ex.

Jeg synes, De skulde benytte Dem af Lejligheden nu hvor Francskursen er saa lav, saa det betyder noget.

3.

Om faa Aar vil disse Arbejder som nu koster 150 á 200 francs - enkelte 100, enkelte andre højere Priser end 200 - være ganske ufindelige. Hvis De gaar ind paa det, saa send mig Penge ned.

Rodin har givet sin Samling: Afstøbninger, Arbejder i Bronze etc, Tegninger af ham selv, samt Kunstværker og gamle Møbler etc, han har købt i Tidens Løb til den franske Stat, mod at de samles i "Hotel Biron" og bærer hans Navn: Musée Rodin". Dermed standser Tilførslen til Markedet af Rodinske Tegninger og De kan se, at jeg havde Ret, da

jeg fastholdt mine Priser paa Rodin-tegninger nu ophængte i Glyptoteket, hvis Værdi stiger meget betydeligt. Det er mig ikke destomindre kært at De beholdt "Centauren" som jeg for at dække min Hjemrejses Udgifter gav Dem til en Pris, der jo var meget betydeligt lavere end jeg først havde tænkt mig.

A propos! De bad mig en Gang om at skaffe Dem en Bronze af Rodins "L'homme au nez cassé": Jeg har fundet et Exemplar til 5000 fr. Men jeg tror nok, jeg kan finde et noget billigere. Det drejer sig om Exemplarer der kommer fra Rodin selv. Når han nu giver det til Staten, vil det maaske ikke være muligt at faa noget mere. Jeg kender ikke endnu Klausulerne i hans Gavebrev; men det blev underskrevet forleden Dag af Ministeren og Kunstneren. Jeg skal ved Lejlighed spørge Dayor [?] om, hvorledes det forholder sig. Vær saa venlig at sige mig, om jeg skal købe L'homme au nez cassé til Dem og hvad Pris De omtrent kunde tænke Dem at give. Hvis De ser Zeuthen og Weis beder jeg hilse. Da dette Brev er ganske personligt til Dem, ønsker jeg ikke at det rundsendes.

Saa snart jeg faar Hr Zeuthens Svar paa Courbetspørgsmaalet, skal jeg skrive et Brev om forskellige Oplysninger angaaende Renoir; jeg har i længere Tid studeret den Sag, set en Mængde Billeder etc. Jeg synes den betydelige Fordel ved Kursforholdene burde benyttes. Om noget stærkt Prisfald paa Kunst (:virkelig Kunst) bliver der næppe tale. Fra New York

meddelels man, at mere end 700.000 Amerikanere har bestilt Plads i
Cooks Office til en Rejse i Frankrig lige efter Freden. Vi vil gennem
Tilrejsende tjene nok til at dække Krigsudgifterne - sans blague!! Hvem
tror De vil hilse paa Kejseren, det Uhyre!!! Au revoir, kære Hr. Jacobsen
Deres hengivne Tyge Møller

Jeg har set smukke nye Malerier hos Asselin, der har været i ... (han er
som brystsyg ikke Soldat) og lavet Akvareller!

Stemningen her er lidt spæd
og at Officererne ikke har
trovord nok om deres folk.
Man kunde tænke for dem;
"sagde en Officer fra Verdun, idet
han, uden at vide det, brugte
det samme Ledtøj, hvori
Kipling sammenfattede sin
Bemærkning for "Le poilu".
Det vil vistnok ikke forberede
Dem at høre, at min
lille Datter, Sonia, med
disse Omstændigheder, har
givet sit Hjerter til en
ung Franskmand, der
lygter ud; de yderste
Skæbnegraver, ikke længe
fra Verdun. Jeg har endnu
ikke faaet Korte sendt
til Famieljen i Danmark,
saa de skal ikke outale
det til nogen. Jeg haaber,
at der ingenen noget
af min her i Relation.
Gaar over i den Aktion,

Besvaret
for Charras og
net-Casse af Fr. Soubien.

Paris

6. St. de la Motte -
Requet.

2:25-3-16.

4-4-16.

• Kun Hr. Jacobson,
10. Kaptajn for Korte og
har været nogle Dage
på det lovede Brev; men
da det ikke endnu er kom-
met vil jeg allerede nu
skrive en bar Ord for
at meddele Dem lidt
"news from Paris"; efterom,
de er en elskværdig at
sætte sin Dyrer. Jo,
du har været herde Dage
siden Verdun, men Dage,
der har øget en Kærlig-
hed til dette pragtfulde
modige og geniale Folk.

Jeg synes Folk, der kan læse
om franske Dekadence, naar
hans en underlig Smaa-
Manden, med en Snecker
paa, at Menneskeheden over
alt naar have udsat, hvor
festligt den Opførelse var.
Saa dybt, saa afgørende i
døjens, Modets, Værdighed
Afgrund, Tyskland er faldet
saa højt, ad aften "er
Frankrigs uoplyste Tame
hævede af dette Folk, der
aldrig har været Menneske-
hedens Sag. Hvad, der skete
om, begynder Røgtigheden
af det gamle Diktum, at man
kan "to Fædrelande, sit eget
og Frankrig". Jeg er meget
lystelig over ganske mig
at have kunnet min Skæbne
af dette Folk og dette Land
og under vist Samarbejde
for at skabe et

varigt Minde i Danmark om
vort Tid franske Malerkunst
er det mig klart at beskrive
pi Dens og Dens Fædres
Rørlighed og Beundring for
Frankrig. Jeg var under mit
Ophold i Danmark nærmest
forfærdet over, hvor Tyskernes
"korte færdige Maat" Landet
"der deler Fædres Høje"
"Minning" at at vor Fortid er
"højt" folke mig kun oply-
set, naar jeg under mine
smaa Besøge i Direktions-
vesen for Glycerolket
erprede Dens forståelse og
oprigtige Interesse for
alt det, der ligger mig
saa sterkt paa Sinde.
Jeg kan jo - af et forståeligt
Grundt ikke en herrens
franske politiske eller
militære Forhold, jeg kan
blot sige Dem, at

et godt Bli her dette Afsjæde, som
Blede aldrig for kan vilde selge,
kan jeg vist have holdt mig
det tilbage, endte jeg fik Lov
for Dem, om De vilde have
Det. De er altsaa nok saa
venlig at give mig Besked da
angående saa hurtig, som
muligt.
Ved samme Lejlighed lader De mig
nok vide, om De vist nok
af De i mit sidste Brev om
Læge Vokandeke lid gaver ???
Jeg er selv i Gjæld til Fæd
med at købe Litografier
af Maquet, Forain, Renoir,
Cezanne. Hvis De kan Titid
til mit Omdømme, at jeg
lykkes med samme Lejlighed
at købe disse Meisters nu.
sært sjældne Arbejder til
Dem. De kan jo selv fastsætte
en Købesum, 1000 eller 2000
francs f. ex.
Jeg synes, De skulde lænse
Dem af Lejligheden nu, hvor
Francskurven er saa lav,
saa det betyder meget.

²
med hvem jeg siden min
ganske unge Alder har
fået mig beskæftiget og at
det vil blive til fælles
lykke.
Paris grøner, Foråret har
blevet et Fædter i for Frankens
sæd, de Tiorer (den unge Mand)
De forske, perouche og Viter
til Louis.
Efter det historiske Udse af
De Allieredes Fødselsend be
Paris håber vi alle på
en Aggrelse. Krigen, som
betyder i Grænsen —
Tyskerne nægter sig jo ki-
det i deres kommodige
Rasen, som skal kunne
— brætte og koster for
meget. At drabe en Hund
er i denne Krig en Tort
på 1500 francs. Jeg synes

, skint jeg ønsker alle Tyokens
Døds og Djævelen, at det
er meget for dyrt at betale
for noget så nedrigt og
hæsligt som et tyotsk Lij.

Det vil interessere Dem
at høre, at Auktionsprisen
her holdt sig meget høje.
Jeg hjulde end en Auktion
fortiden paa tre mandlige
Rembrandtske Raderinger
som jeg havde købt i Gen-
mark 900 francs. Jeg erindrer
ikke, om jeg i mit sidste
Brev omtalte, at vi lige
haft nogle Udskikkelige her
hvis Præg var en "union sacree"
som hængte Bonnat, Beron,
nean, Chabas og andre "Rad-
er" L. S. om Side med Deger,
Renois, Mearquet etc.
Resultatet var overmest

sluggelig, omend Tausen var
smukt. I Kunstens underlige
Rige kan "union sacree" endogså
mindre at gøre end i Politikkens
Væden. Her Pakt har vi set en
Udskilling af 25 udelvandede Land-
skabsmalere, hvor især
en gamle Genskæmmen havde
en smukt. I blandt hans bedste
Billeder var "Dauisette", ogsaa
kaldet "le herain rouge" og
venten "D. la herri", som Tiffers
kaldte det. Vi havde det i Køben-
havn. Jeg var fornøjet at
Ejer, men Ven le. Blot vil
at sælge det. (D. Th. Breen, der ogsaa
var Lygumme og som de talte
at det koste, vil blot ikke
selge med mindre man lod
sig sætte 10.000 francs) 10.000 francs
Men altsaa "Dauisette", som
jeg og mange andre, Th. Duret
f. S. ansaa for noget af Kunstens
meget bedste, kan de i Gjen-
skilling faa for 4500 francs.
Da der er andre, som har

Til den danske Kgl. Gesandtheds Regering i Paris, den 10de Decbr. 1857.

skrive et Brev om for-
skellige Oplysninger angaaende
Revoirs: jeg har i Levegere
tid studeret den Sag, og
en uendelig Billeder etc.
Jeg synes den betydelige
Fordel ved Kursforholdene
burde benyttes. Om noget
stærkt Forsald paa Kunst
(i: Viskuler Kunst) bliver der
meget Tale. Fra New York
meddeles man, at mere end
700.000 Amerikanere har
bestilt Brev i Cooks Office
til en Pris: Frankrig lige
dekker Frøden. Vi vil gjennem
Krigens nye nok til at
dække Krigs udgifter - sans
blære!! Altan tror de, der vil
betale paa Kejsers, det Ulykke!!
Au revoir, kære Hr. Jacobson
Deres hengivne
C. H. Møller

3.
Om saa saa vil disse Arbejder
som om koster 150 i 200 francs
- enkelte 100, enkelte andre
højere Priser end 200 - være
ganske uindelige. Hvis
De gaar ind paa det, saa
send mig Tunge ned.
Rodin har gjort sin Samling
: Afstøbninger, Arbejder,
Bronze etc, Tegninger
af ham selv, samt
Kunsthverker og gamle
Møbler etc, han har
købt i Tidernes Løb, til
den franske Stat, med
at de stuler: "Hotel
de Biron" og hans Taus
Navn: Musée Rodin. Dermed
staaer Tilførselen til
Markedet af Rodinske
Tegninger og De kan
se, at de havde Ret, ja

Jeg fasthold mine Præis
paa mine Rodin-tegninger
og ophængte i Glyceroteket.
Min Vende atter sig
meget betydeligt. Det er
mig ikke betænksomt
at de beholde Centauren
som jeg for at dekke min
Hæmningens ledigtgørelse
Dem til en Pris, der jo
var meget betydeligt lavere
end sin først havde været
mig.

A propos! De had mig en
Gang om at skaffe Dem en
Bronze af Rodin. L'homme
au nez cassé: Jeg kan finde
et Exemplar til 5000.

Men jeg tror ikke, jeg kan finde
et andet, billigere. Det er
sig om Exemplaret, der
kommer fra Rodin selv.
Men kan en gave det
til Staten, vil det måske

ikke være muligt at få noget
mere. Jeg kender ikke endnu
Klausuleme i hans Gavebrev,
men det blev underskrevet
forleden Dag af Ministeren
og Kunstneren. Jeg skal ved
Leilighed spørge Dagot om,
hvortænder det forholder sig.
Vær saa venlig at sige
mig, om jeg skal købe
L'homme au nez cassé til
Dem og hvad Pris De ellers
kunne betale Dem at give.

Min De ser Zenthus og Wen
meder sig til. Da dette
Brev er ganske personligt
til Dem, ønsker jeg ikke
at det rindresendes.

Saa snart jeg får det
Zenthus svar paa Courbet-
spørgsmaalet, skal jeg